

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ROMANTİK İLİŞKİLERLE İLGİLİ AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI, EVLİLİĞE İLİŞKİN TUTUMLARI VE PSİKOLOJİK BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ¹

Investigation of The Relations Between University Students' Irrasyonel Romantic Relationships Beliefs, Attitudes Concerning Marriage and Psychological Symptoms

Dr. Öğr. Üyesi. Naciye GÜVEN

Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Kırıkkale /TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6143-3681>

Sümeyye YILGÖR

Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Kırıkkale /TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1943-8470>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları, evliliğe ilişkin tutumları ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Kırıkkale Üniversitesi'ndeki fakülteelerde öğrenim görmektedir olan 400 lisans öğrencisi (277 kadın, 123 erkek) oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili inançlarını ölçmek için Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAINÖ), evlilik tutumunu ölçmek için İnönü Evlilik Tutum Ölçeği ve psikolojik belirtileri ölçmek için Kısa Semptom Ölçeği (KSE) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler üzerinde Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi, t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin alt boyutları olan aşırı beklentiler, sosyal zaman kullanımı, fiziksel yakınlık ve zihin okuma ile evliliğe ilişkin tutumları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ile psikolojik belirtileri arasındaki ilişkileri incelemek için yapılan analiz sonucuna göre ölçek toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının, cinsiyet ve romantik ilişki yaşayıp yaşamama durumuna göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular bilişsel yaklaşıma dayalı olarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the relationship between university students' irrational beliefs, attitudes towards marriage and psychological symptoms in romantic relationships. The working group of the research consists of 400 undergraduate students (277 females, 123 males) selected among the university students attending to various faculties of Kırıkkale University in the 2019-2020 academic year. Within the scope of the research, irrational beliefs scale in romantic relationships (RAINÖ) was used to measure the beliefs of university students about romantic relationships, Inonu Marriage Attitude Scale was used to measure marriage attitude and Short Symptom Scale (KSÖ) was used to measure psychological symptoms. Pearson moments product correlation analysis, t test and one way variance analysis were used on the data obtained from the research. As a result of the research, it was determined that there was a positive relationship between their attitudes towards marriage and extreme expectations, social time use, physical intimacy and mind reading which are the sub-dimensions of the irrational beliefs scale of university students in romantic relationships. In addition, according to the results of the analysis conducted to examine the relationships between university students' irrational beliefs and psychological symptoms in romantic relationships, a statistically significant relationship was found between the scale total scores. Furthermore, it was found that the irrational beliefs of university students in romantic relationships differ according to their gender and whether they had a romantic relationship. Findings obtained as a result of the research were discussed based on the cognitive approach.

Key Words: Irrational Beliefs In Romantic Relationships

¹ Bu çalışma, Dr. Öğretim Üyesi Naciye GÜVEN'in danışmanlığında yürütülen Sümeyye YILGÖR'ün yayınlanmamış yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Romantik ilişkiler; yakın ilişkilerin göz ardı edilemez bir ögesidir ve romantik ilişki sürecine başlayan bireylerin bu süreci gönüllü olarak benimsediği ve kabul ettiği duygusal ve bilişsel paylaşımlar içeren bir yakın ilişki türü olarak tanımlanmaktadır (Collins, 2003).

Romantik ilişkiler, üniversite öğrencilerinin içinde buldukları gelişim dönemi itibarıyla önemli bir yere sahiptir. Bireyin karşı cinsle kurduğu yakın ilişkileri başlatma ve sürdürmesinde bu dönem yılları merkez konumundadır (Demir, 2008). Bu yıllar beliren yetişkinlik dönemine geçiş yaşayan üniversite öğrencileri için bilişsel, sosyal ve duygusal değişiklikler barındırmaktadır (Collins, 2003). Bir hazırlık dönemi olarak adlandırılan beliren yetişkinlik dönemi bireylerin sosyal, duygusal ve bilişsel alanda denemeler yaparak kimlik keşiflerini sürdürdükleri bir dönemdir (Arnett, 2000). Ülkemizde beliren yetişkinlik kavramına yönelik çalışmalar ile ülkemizde bu dönemin 19-26 yaş sınırları arasında yaşandığı tespit edilmiştir (Atak ve Çok, 2010).

Bireyler, romantik ilişkiye başlarken bu ilişkilere yönelik birtakım inançlar ile ilişkiye başlamaktadır (Sullivan & Schwebel, 1995). Romantik ilişki inançları ile ilgili bilinen en eski çalışmalar 1930'lu yıllara dayanmaktadır. Bu inançlar, romantik ilişkilerde bireylerin, öncelikle kendilerine daha sonra birlikte oldukları kişiye ve geleceğe dair beklentileri, amaçları, bakış açıları ilişki sürecini etkileyen ve gidişata yön veren özellikler tarafından belirlenmektedir (Serpın Eşiyok, 2016). Furman'a (2002) göre, bireylerin romantik ilişkilere dair geliştirdiği inançları şekillendiren en büyük etken akranları ve ebeveynlerinden öğrendikleri romantik ilişki beklenti ve deneyimleridir.

Romantik ilişkilere yönelik inançlar akılcı ve akılcı olmayan şekilde genel görüşle ayrılmıştır. Romantik ilişkilerde akılcı olan inançlar, ilişkide gerçekler üzerinde değerlendirme yapmakta ve ilişki doyumuna, bireysel gelişime katkıda bulunmaktadır (Sullivan & Scwebel, 1995).

Eidelson ve Epstein (1982), tarafından yapılan araştırma sonucunda akılcı olmayan ilişki inançları beş temel kategoriye ayrılmıştır. Bu inançlardan ilki romantik ilişkilerde anlaşmazlığın ilişkiyi bozacağı, ikincisi partnerlerin ilişki boyunca kesinlikle değişmeyecekleri, üçüncüsü birbirlerinin düşüncelerini okumaları, dördüncüsü toplumsal cinsiyet rollerinin ilişkide farklılıklara yol açacağı ve sonuncusu da bireylerin cinsel anlamda birbirlerinden mükemmeliyetçi beklentilere sahip olduğu inançları şeklindedir.

Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarla ilgili alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde toplumsal cinsiyet rolleri (Sprecher ve Toro-Morn, 2002; Küçükarslan, 2011; Çavdar, 2013; Gizir, 2013; Dölen, 2014), bağlanma şekilleri (Sarı, 2008; Sarı ve Korkut-Owen, 2016) ve ilişki doyumunu (Sarı, 2008; Saraç, 2013; Sarı ve Korkut-Owen, 2016; Öcal Yüceol, 2016) konularının daha çok üzerinde durulduğu görülmektedir.

Romantik ilişkiler bireyin beliren yetişkinlik döneminde ne kadar önemli ise hayatının dönüm noktasını oluşturabilecek türden olan evlilik kararı da yaşamdaki en önemli ve kolay olmayan kararlardan birisidir. Toplumun hangi tabakasından olursa olsun, hayatta belli bir yol alan bireyler bu hayatı biriyle paylaşmak üzere kendilerine uygun gördükleri bir eş bularak evliliğe ihtiyaç duyarlar (Ondaş, 2007). Fowers'a (1993) göre evlilik, çiftlerin benliğini birleştirmesine fırsat tanıyan, kişilik gelişimi ve mutluluğa olanak sağlayan bir kurumdur. Evliliğin olumlu katkılarından biri bireylerin duygularını açığa vurmak ve çiftlerin ruhsal olarak karşılıklı yakınlığını sağlamaktır. Van Den Berghe (2000) ise evliliğin faydalarını çiftlere mutlak yol arkadaşlığı ilişkisi sağlaması ve çiftlerin eylemlerinin daha sağlıklı olmasına yol açması şeklinde ifade etmiştir. Kalkan ve Yalçın'a (2015) göre, romantik ilişki yaşayan bireyler mutlu giden birlikteliklerini çoğunlukla evlilik ile sonlandırmak istemektedir. Evlilik de çoğu zaman bu mutluluğun sonu haline gelebilmektedir. Çiftler evliliği bir son olarak değil de bir başlangıç olarak görüp; emek ve çaba göstererek evlilik ilişkilerini geliştirmelidir. Evlilik tutumu bireylerin evliliğe ilişkin duygu, düşünce ve davranışları olarak tanımlanmaktadır. Bu tutum evlilik ilişkisine yönelik olduğu gibi evlilik kurumuna dair de olabilmektedir. Bireylerin evliliğe ilişkin tutumları, ebeveynleri, arkadaş çevresi, iletişim araçları ve bulunduğu ortam tarafından şekillendiğini belirtilmektedir (Blagojevic, 1989). Geleneksel toplumlarda oldukça önemli olan evlilik kurumunun oluşmasında ve sürdürülmesinde toplumun kültürel ve dini değerleri rol oynamaktadır. Geleneksel değerleri ağır basan ülkemiz için bile evlilik ritüelleri değişen dünyaya ayak uydurmaktadır. Evlilik tutumunun oluşmasında rol alan cinsiyet, yaş, dini ve kültürel değerler bireylerin evlilik tutumunu olumlu ve olumsuz olarak yönlendirmektedir (Nazlı, 2016).

Ülkemizde evlilik tutumuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde; üniversite öğrencilerinin bilişsel çarpıtmaları (Artukoğlu, 2016), karar verme stratejileri (Üsküp Koca, 2017), toplumsal cinsiyet rolleri (Yalçın, Arslan Kılıçoğlu ve Acar, 2017) ve romantik ilişkilerinde akılcı olmayan inançları (Karabacak ve Çiftçi, 2016) konuları üzerinde durulduğu görülmektedir.

Kılıç'a (1987) göre, psikolojik belirti ruh sağlığını olumsuz etkileyen ve ruhsal hastalığın teşhisine yarayan semptomlardır. Psikolojik rahatsızlıklar, bireye acı veren semptomlara sebep olabilen ya da bireyin mesleki, sosyal, ailevi, bedensel ve duygusal gibi alanlarda önemli işlevlerini olumsuz etkileyebilen, klinik olarak anlamlı ruhsal ya da davranışsal uyumsuzluklar veya rahatsızlıklar şeklinde tanımlanmaktadır (Budak, 2003). Psikolojik belirtiler alanyazında; aleksitimi, bağlanma stilleri (Durak Batıgün ve Büyükşahin, 2008), psikolojik dayanıklılık, benlik saygısı, stresle başa çıkma tarzları (Kurt Ulucan, 2013) ve akılcı olmayan inançlar (Karaman, 2018) gibi konularla çalışılmıştır.

Yurt içi ve yurtdışında yapılan çalışmalar incelendiğinde araştırmamızın değişkenleri olan romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar, evlilik tutumu ve psikolojik belirtilerin bir arada yapıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu doğrultuda çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları, evliliğe ilişkin tutumları ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaç bağlamında alt amaçlar:

1. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile evlilik tutumu arasında ilişki var mıdır?
2. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişki var mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları, cinsiyet, yaş ve romantik ilişki yaşayıp yaşamama durumuna göre farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları, evliliğe ilişkin tutumları ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırma betimsel bir araştırma olup ilişki tarama modeli kullanılarak yapılmıştır.

İlişkisel tarama modeli; iki ya da daha çok sayıdaki değişkenin birlikte değişip değişmediği ve değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir. Geçmişte ya da var olan durumu var olduğu şeklinde betimlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir. Tarama yoluyla elde edilen ilişkilerde neden-sonuç aranmamaktadır (Karasar, 2012).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kırıkkale Üniversitesi'nde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 400 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin; % 69.3'ü kadın, % 30.7'si erkek; % 62.7'si 18-21 yaş aralığında, % 32.8'i 22-25 yaş aralığında ve % 4.5'i 26 ve üstü yaş aralığındadır. Öğrencilerin % 65'i şuan romantik ilişki yaşadığını belirtirken % 35'i şuan herhangi bir romantik ilişki yaşamadığını belirtmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	277	69.3
	Erkek	123	30.7
	Toplam	400	100.0
Yaş	18-21	251	62.7
	22-25	131	32.8
	26 ve üstü	18	4.5
	Toplam	400	100.0
Romantik İlişki Yaşama	Yaşayan	260	65.0
	Yaşamayan	140	35.0
	Toplam	400	100.0

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada; Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği, Kısa Semptom Envanteri, İnönü Evlilik Tutum Ölçeği ve araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanmış Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAINÖ) : Katılımcıların romantik ilişkilerinde akılcı olmayan inançlarını ölçmek için Sarı (2008) tarafından geliştirilmiştir. RAINÖ; aşırı beklentiler, sosyal zaman kullanımı, fiziksel yakınlık, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, farklı düşünmek şeklinde 6 boyuttan oluşmaktadır. 30 maddeden oluşan ölçek 5' li likert formatındadır. Maddeler yanıtlarken katılımcılar görüşlerini "hiç katılmıyorum" a 1 puan, "tamamen katılıyorum" a 5 puan vererek ifade etmektedirler. Ölçekten alınan puanlar arttıkça romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar da artmaktadır (Sarı, 2008).

Kısa Semptom Envanteri (KSE): Genel psikopatolojik değerlendirme yapmak amacıyla Derogotis (1992) tarafından geliştirilmiştir. Şahin ve Durak (1994) tarafından uyarlanan ölçek sonucunda KSE'nin anksiyete, depresyon, olumsuz benlik, somatizasyon ve hostilete olmak üzere beş faktörden oluştuğu tespit edilmiştir.

İnönü Evlilik Tutum Ölçeği (İETÖ): Katılımcıların evliliğe ilişkin tutumu ölçmek için, Bayoğlu ve Atli tarafından 2014 yılında geliştirilmiştir. İETÖ, 21 maddeden ve tek boyuttan oluşmaktadır. Uygulaması kolay olan ölçeğin, soru sayısının az olması sebebi ile uygulama süresi açısından ekonomiktir. İETÖ, hiç katılmıyorum ile tamamen katılıyorum şeklinde derecelendirilen 5'li likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçekteki yanıtlar Hiç katılmıyorum (1), Nadiren katılıyorum (2), Biraz katılıyorum (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle katılıyorum (5) biçimindedir. Bu şıklardan yalnızca biri işaretlenmektedir (Bayoğlu ve Atli, 2014).

Yapılan çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlikleri Cronbach Alpha ile hesaplanmıştır. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeğinin genel güvenilirlik katsayısı .85, aşırı beklentiler alt boyutu .76, sosyal zaman kullanımı alt boyutu .79, fiziksel yakınlık alt boyutu .60, zihin okuma alt boyutu .82, cinsiyet farklılıkları alt boyutu .61 ve farklı düşünme alt boyutu .70 olarak hesaplanmıştır. KSE ölçeğinin genel güvenilirlik katsayısı .96 ve İnönü Evlilik Tutum Ölçeği'nin genel güvenilirlik katsayısı .93 olarak hesaplanmıştır. Özdamar (2002) güvenilirlik çalışmalarına dair, 0.40-0.60 arası güvenilirlik katsayısını düşük düzeyde güvenilir, 0.60-0.80 arası güvenilirlik katsayısını oldukça güvenilir ve 0.80-1.00 arası güvenilirlik katsayısını yüksek düzeyde güvenilir olarak ifade etmektedir.

2.4. Verilerin Analizi

Veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini anlamak için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerleri $-2 \leq X \leq 2$ olduğunda dağılımın normal dağılım özelliğine sahip olduğu söylenebilir (Şencan, 2002). Normal dağılım gösterdiği için parametrik testler ile analiz yapılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, betimsel istatistikler, pearson korelasyon analizi ve bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır.

Tablo 2. Verilerin çarpıklık-basıklık değerleri

Ölçekler	Min	Max	Çarpıklık	Basıklık	$\bar{x}$	ss
Aşırı Beklentiler	10	40	-.59	.61	30.20	4.97
Sosyal Zaman Kullanımı	6	25	.81	.03	10.95	4.27
Fiziksel Yakınlık	3	15	-.04	-.73	8.74	3.10
Zihin Okuma	7	30	-.31	-.28	19.84	4.90
Cinsiyet Farklılıklar	3	15	.18	-.39	8.78	2.70
Farklı Düşünme	4	20	.70	.34	8.31	3.06
RAINÖ-Toplam	47	122	-.12	-.05	86.82	14.26
KSE-Toplam	0	3	.48	-.43	1.25	.72
İETÖ-Toplam	25	105	-.62	.41	78.16	16.31

3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt amaç sorusu “Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile evlilik tutumu arasında ilişki var mıdır?” şeklindedir. Birinci alt amaca ilişkin bilgiler Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeği ve inönü evlilik tutum ölçeği puanları arasındaki ilişkinin pearson korelasyon sonuçları

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Alt Boyutları		Evlilik Tutumu
Aşırı Beklentiler	r	.31
	p	.00**
Sosyal Zaman Kullanımı	r	.22
	p	.00**
Fiziksel Yakınlık	r	.17
	p	.00**
Zihin Okuma	r	.23
	p	.00**
Cinsiyet Farklılıklar	r	.06
	p	.19
Farklı Düşünme	r	.03
	p	.43
RAINÖ-Toplam	r	.31
	p	.00**

*<0,05; **<0,01

Tablo 3’te Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği ve İnönü Evlilik Tutum Ölçeği puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

İnönü Evlilik Tutum Ölçeği toplam puanı ile Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Aşırı Beklentiler($r = .31$; $p < 0.01$), Sosyal Zaman Kullanımı($r = .22$; $p < 0.01$), Fiziksel Yakınlık($r = .17$; $p < 0.01$), Zihin Okuma ($r = .23$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam puanı ($r = .31$; $p < 0.01$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Diğer değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir($p > 0.05$).

3.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt amaç sorusu “Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişki var mıdır?” şeklindedir. İkinci alt amaca ilişkin bilgiler Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeği ile kısa semptom envanteri puanları arasındaki ilişkinin pearson korelasyon sonuçları

Alt Boyutlar		Anksiyete	Depresyon	OBA	Somatizasyon	Hostilite	KSE-Toplam
Aşırı Beklentiler	r	.16	.21	.18	.11	.20	.20
	p	.00**	.00**	.00**	.02*	.00**	.00**
Sosyal Zaman Kullanımı	r	.13	.09	.13	.15	.13	.14
	p	.00**	.06	.00**	.00**	.00**	.00**
Fiziksel Yakınlık	r	.08	.04	.09	.08	.09	.09
	p	.07	.33	.06	.10	.06	.06
Zihin Okuma	r	.19	.22	.20	.20	.22	.24
	p	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**
Cinsiyet Farklılıklar	r	.06	.11	.16	.08	.15	.13
	p	.17	.01*	.00**	.07	.00**	.00**
Farklı Düşünme	r	.09	.06	.12	.06	.17	.11
	p	.06	.18	.01*	.20	.00**	.01*
RAINÖ-Toplam	r	.21	.22	.25	.20	.27	.26
	p	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**

*<0.05; **<0.01

Tablo 4'te Kısa Semptom Envanteri ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Aşırı Beklentiler alt boyut puanları ile Kısa Semptom Envanteri Anksiyete ($r = .16$; $p < 0.01$), Depresyon ($r = .21$; $p < 0.01$), Olumsuz Benlik Algısı ($r = .18$; $p < 0.01$), Somatizasyon ($r = .11$; $p < 0.01$), Hostilite ($r = .20$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam ($r = .20$; $p < 0.01$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Sosyal Zaman Kullanımı alt boyut puanları ile Kısa Semptom Envanteri Anksiyete ($r = .13$; $p < 0.01$), Olumsuz Benlik Algısı ($r = .13$; $p < 0.01$), Somatizasyon ($r = .15$; $p < 0.01$), Hostilite ($r = .13$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam ($r = .14$; $p < 0.01$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Zihin Okuma alt boyut puanları ile Kısa Semptom Envanteri Anksiyete ($r = .19$; $p < 0.01$), Depresyon ($r = .22$; $p < 0.01$), Olumsuz Benlik Algısı ($r = .20$; $p < 0.01$), Somatizasyon ($r = .20$; $p < 0.01$), Hostilite ($r = .22$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam ($r = .24$; $p < 0.01$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Cinsiyet Farklılıklar alt boyut puanları ile Kısa Semptom Envanteri Depresyon ($r = .11$; $p < 0.05$), Olumsuz Benlik Algısı ($r = .16$; $p < 0.01$), Hostilite ($r = .15$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam ($r = .13$; $p < 0.01$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Farklı Düşünme alt boyut puanları ile Kısa Semptom Envanteri Olumsuz Benlik Algısı ($r = .12$; $p < 0.05$), Hostilite ($r = .17$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam ($r = .11$; $p < 0.05$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği toplam puanları ile Kısa Semptom Envanteri Anksiyete ($r = .21$; $p < 0.01$), Depresyon ($r = .22$; $p < 0.01$), Olumsuz Benlik Algısı ($r = .25$; $p < 0.01$), Somatizasyon ($r = .20$; $p < 0.01$), Hostilite ($r = .27$; $p < 0.01$) alt boyutları ve ölçek toplam ($r = .26$; $p < 0.01$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

3.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt amaç sorusu "Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları, cinsiyet, yaş, romantik ilişki yaşayıp yaşamama durumuna göre farklılık göstermekte midir?" şeklindedir.

Tablo 5. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin cinsiyet değişkenine göre bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	Ss	t	Sd	P
Aşırı Beklentiler	Kadın	277	30.41	5.02	1.29	398	.19
	Erkek	123	29.72	4.83			
Sosyal Zaman Kullanımı	Kadın	277	10.28	3.90	-4.51 ^a	200.70	.00**
	Erkek	123	12.46	4.67			
Fiziksel Yakınlık	Kadın	277	9.17	3.09	4.34	398	.00**
	Erkek	123	7.75	2.88			
Zihin Okuma	Kadın	277	20.13	5.01	1.72	398	.08
	Erkek	123	19.21	4.58			
Cinsiyet Farklılıklar	Kadın	277	8.68	2.78	-1.11	398	.26
	Erkek	123	9.01	2.51			
Farklı Düşünme	Kadın	277	8.44	3.19	1.29	398	.19
	Erkek	123	8.02	2.75			
RAİNÖ – Toplam	Kadın	277	87.12	14.29	.62	398	.53
	Erkek	123	86.15	14.23			

Tablo 5'te Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği alt boyutları ve puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçları verilmiştir. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Sosyal Zaman Kullanımı ($t_{(200.70)} = -4.51$; $p < 0.01$) ve Fiziksel Yakınlık ($t_{(398)} = 4.34$; $p < 0.01$) alt boyut puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Erkek katılımcıların Sosyal Zaman kullanımı alt boyutu puanlarının kadın katılımcılardan; kadın katılımcıların Fiziksel Yakınlık alt boyutu puanlarının erkek

katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Aşırı Beklentiler, Zihin Okuma, Cinsiyet Farklılıklar, Farklı düşünme alt boyutları ve ölçek toplam puanı ile puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 6. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin yaş değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar	N	SO	H	χ^2	P	Fark
Aşırı Beklentiler	18-21	251	201.13	1.19	1.18	0.55	
	22-25	131	195.65				
	26 ve üstü	18	227.06				
Sosyal Zaman Kullanımı	18-21	251	200.54	6.35	2.44	0.04*	3>2
	22-25	131	191.62				
	26 ve üstü	18	264.53				
Fiziksel Yakınlık	18-21	251	209.56	4.93	5.70	0.08	
	22-25	131	188.28				
	26 ve üstü	18	163.06				
Zihin Okuma	18-21	251	198.37	0.35	2.74	0.83	
	22-25	131	202.82				
	26 ve üstü	18	213.28				
Cinsiyet Farklılıklar	18-21	251	195.16	3.49	.54	0.17	
	22-25	131	204.52				
	26 ve üstü	18	245.75				
Farklı Düşünme	18-21	251	196.87	0.89	.80	0.63	
	22-25	131	204.97				
	26 ve üstü	18	218.64				
RAİNÖ – Toplam	18-21	251	201.95	1.40	1.57	0.49	
	22-25	131	194.06				
	26 ve üstü	18	227.17				

* <0.05 ; ** <0.01 ;

Tablo 6'da Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği toplam puanlarının ve alt boyutlarının yaş değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis H Testi sonuçları verilmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Sosyal Zaman Kullanımı ($H_{(2,44)}=6.35$; $p<0.05$) alt boyut puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. 26 yaş ve üstü katılımcıların Sosyal Zaman Kullanımı alt boyut puanlarının 22-25 yaş aralığındaki katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Aşırı Beklentiler, Fiziksel Yakınlık, Zihin Okuma, Cinsiyet Farklılıklar, Farklı Düşünme ve ölçek toplam puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 7. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeği puanlarının romantik ilişki yaşama durumuna göre bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	Ss	T	Sd	p
Aşırı Beklentiler	Yaşayan	260	30.66	4.98	2.56	398	.01*
	Yaşamayan	140	29.34	4.84			
Sosyal Zaman Kullanımı	Yaşayan	260	10.89	4.39	-.37	398	.70
	Yaşamayan	140	11.06	4.05			
Fiziksel Yakınlık	Yaşayan	260	8.05	3.02	-6.35	398	.00**
	Yaşamayan	140	10.01	2.84			
Zihin Okuma	Yaşayan	260	20.09	5.06	1.37	398	.16
	Yaşamayan	140	19.39	4.58			
Cinsiyet Farklılıklar	Yaşayan	260	8.80	2.70	.21	398	.83
	Yaşamayan	140	8.74	2.70			
Farklı Düşünme	Yaşayan	260	8.10	2.92	-1.89	398	.05
	Yaşamayan	140	8.71	3.29			
RAİNÖ – Toplam	Yaşayan	260	86.59	14.70	-.43	398	.66
	Yaşamayan	140	87.24	13.46			

* <0.05 ; ** <0.01 ;

Tablo 7’de Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği alt boyutları ve puan ortalamalarının romantik ilişki yaşama durumuna değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçları verilmiştir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Aşırı Beklentiler ($t_{(398)}=2.56$; $p<0.05$) ve Fiziksel Yakınlık ($t_{(398)}=-6.35$; $p<0.01$) alt boyut puan ortalamalarının romantik ilişki yaşama durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Romantik ilişki yaşayan katılımcıların Aşırı Beklentiler kullanımı alt boyutu puanlarının romantik ilişki yaşamayan katılımcılardan; romantik ilişki yaşamayan katılımcıların Fiziksel Yakınlık alt boyutu puanlarının romantik ilişki yaşayan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği alt boyutları ve puan ortalamalarının romantik ilişki yaşama durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerdeki akılcı olmayan inançları, evliliğe ilişkin tutumları ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişki incelendiği bu çalışmanın sonucunda; ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin aşırı beklentiler, sosyal zaman kullanımı, fiziksel yakınlık ve zihin okuma alt boyutlarının evlilik tutumu ile anlamlı bir ilişkisi olduğu bulunmuştur. Artukoğlu’nun (2016) yaptığı araştırmada psikoloji bölümünde okuyan üniversite öğrencilerinin evliliğe ilişkin tutumları arttıkça gerçekçi olmayan ilişki beklentisi, zihin okuma ve bilişsel çarpıtmalar düzeyinde de artış görülmektedir. Karabacak ve Çiftçi’nin (2016) çalışmasında da evlilik tutumu ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bu anlamlı ilişki aşırı beklentiler, sosyal zaman kullanımı, zihin okuma ve fiziksel yakınlık alt boyutları için pozitif yönde olurken cinsiyet farklılıkları ve farklı düşünme boyutları için negatif yöndedir. Arıkan’ın (2020) yaptığı araştırmada ise üniversite öğrencilerinin evlilik tutumu arttıkça romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının da olumlu yönde arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Arıkan(2020) bu pozitif ilişkiyi evlilik tutumu olumlu olan bireylerin akılcı olmayan inançlarının farkında olmadığı ya da toplumun kültürel yapısı ile birlikte bu inançları normal olarak benimsediği şeklinde ifade etmektedir. Bu bağlamda toplumun kültürel yapısı, bireylerin yetişmiş olduğu aile ortamı romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arttıkça evliliğe ilişkin olumlu tutumların da artması sonucu üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçları yapılan bu çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Literatür incelendiğinde araştırma bulgularımızla benzer çalışmalar yer alırken, benzerlik göstermeyen araştırma bulguları da bulunmaktadır. Öcal Yüceol’un (2016) yapmış olduğu çalışmada evliliğe ilişkin olumlu tutum düzeyi arttıkça romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile psikolojik belirtiler arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği’nin toplam puanları, aşırı beklentiler alt boyutu ve sosyal zaman kullanımı alt boyutunun Kısa Semptom Ölçeği’nin tüm alt boyutları ile anlamlı bir ilişkisi olduğu sonucundan yola çıkarak bireylerin romantik ilişkilerinde geliştirmiş olduğu akılcı olmayan inançlar arttıkça psikolojik semptomları da artmaktadır denebilir. Kalkan ve Yalçın’a göre (2015), sağlıklı romantik ilişkiler geliştirmek insan yaşamını zenginleştirmekte, bireylerin fiziksel ve ruhsal iyilik haline katkı sunmaktadır.

Araştırmanın bir diğer sonucu; Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği alt boyutlarından olan sosyal zaman kullanımının ve fiziksel yakınlık alt boyutunun cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmasıdır. Araştırma bulgularına göre kadın katılımcıların fiziksel yakınlık alt boyutu puan ortalamalarının erkek katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Kadın katılımcıların “birlikte olduğum kişiyi görür görmez heyecanlanmazsam bu ona karşı derin duygular beslemediğim anlamına gelir”, “birlikte olduğum kişi ilişkiye ciddi yaklaşıyorsa asla yakın fiziksel temas teklif etmez” ve “yakın fiziksel temas asla evlilikten önce yaşanmamalı, yaşanıyorsa o ilişki evliliğe gitmez” gibi romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara sahip olmaları toplumsal değerlerle açıklanabilir. Ülkemizde geleneksel toplum biçimine göre yetişen bireyler, değerler kültürü çerçevesinde değil de korku kültürüne bağlı olarak yetişmektedir. Yaşanılan toplum dolayısıyla bireyler toplum kuralları dışında hareket ederlerse toplum tarafından cezalandırılacağına dair korku geliştirmektedir (Cüceloğlu, 2017). Toplumsal cinsiyet rollerine göre kadınların evlilik öncesi kuracağı fiziksel yakınlığın sakıncalı olduğu ve bireye kötü

bir tecrübe yaşatacağıyla ilgili toplum tarafından inanç olarak aktarılmıştır (Pala Akbaba, 2018). Bu çalışmada da kadınların romantik ilişkilerde kuracağı fiziksel yakınlığa karşı akılcı olmayan inançlarının fazla olması bu bağlamda değerlendirilebilir. Araştırmada erkek katılımcıların da sosyal zaman kullanımı alt boyutu puan ortalamalarının kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların “birlikte olduğum kişi bensiz serbest zaman etkinliklerinde bulunmak isterse bu beni yeterince sevmediğini gösterir” ve “birlikte olduğum kişi her sosyal faaliyete benimle katılmayı istemeli” gibi sosyal zaman kullanımı alt boyutuna dair akılcı olmayan inançların kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olması erkek katılımcıların romantik ilişki yaşadığı partneri ile daha çok zaman geçirmek istediği şeklinde yorumlanabilir. Literatür incelendiğinde araştırmada elde edilen sosyal zaman kullanımı ve fiziksel yakınlık alt boyutlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşması bulgusu, ülkemizde yapılmış olan araştırma bulgularıyla örtüşmektedir (Sarı, 2008 ; Pala Akbaba, 2018).

Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin sosyal zaman kullanımı alt boyutunun yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir. 26 ve üstü katılımcıların sosyal zaman kullanımı alt boyutu puanları 22-25 yaş aralığındaki katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucundan yola çıkarak, bireylerde yaş arttıkça sosyal zaman kullanımına bağlı olarak akılcı olmayan inançların farklılaştığı söylenebilir.

Özellikle öğrencinin yaşı ilerledikçe beliren yetişkinlik döneminden yetişkinliğe geçeceği yıllarda başarması gereken gelişim görevlerinden biri de eş bulma görevidir (Yeşilyaprak, 2013). Bu açıdan bakıldığında bireylerin yaşı ilerledikçe romantik ilişki yaşadığı partneri ile geçirmiş olduğu zamana bağlı olarak romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar geliştirdiği söylenebilir.

Çalışmada, Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği aşırı beklentiler ve fiziksel yakınlık alt boyut puan ortalamalarının romantik ilişki yaşama durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Romantik ilişki yaşayan katılımcıların aşırı beklentiler alt boyutu puanlarının romantik ilişki yaşamayan katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Romantik ilişki yaşayan katılımcıların “birlikte olduğum kişi benimle beraberken her zaman kendini mutlu hissetmeli.” ve “birlikte olduğum kişiyle konuştuğum zaman bütün yorgunluğum, üzüntüm bitmeli.” şeklinde akılcı olmayan inançlara sahip olması romantik ilişki yaşayan bireylerin ilişkiye ve partnerine karşı yüklediği anlamla ilişkilidir. Uğur’a göre (2019) romantik ilişkilerdeki aşırı beklentilerin bireyin ilişki yaşadığı partnerine karşı hissettiği duyguları, ilişkiye sarf etmiş olduğu çabasına karşılık alma beklentisi olarak düşünülmektedir. Romantik ilişki yaşayan katılımcıların aşırı beklentiler alt boyutu puanlarının daha yüksek çıkması bu bireylerin ilişki ve partnerlerinden akılcı olmayan inançlara yol açacak kadar beklenti oluşturdukları ve karşılık bekledikleri şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın bir diğer sonucuna göre; romantik ilişki yaşamayan katılımcıların fiziksel yakınlık alt boyutu puanlarının romantik ilişki yaşayan katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Romantik ilişki yaşamayan katılımcıların “yakın fiziksel temas asla evlilikten önce yaşanmamalı, yaşanırsa o ilişki evliliğe gitmez” ve “eğer birlikte olduğum kişi ilişkiye ciddi yaklaşıyorsa asla yakın fiziksel temas teklif etmez” şeklinde akılcı olmayan inançlara sahip olması kültürel ve toplumsal kurallara bağlı olarak açıklanabilir. Pala Akbaba (2018), bireylerde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargıların evlilik öncesi romantik ilişkilerde fiziksel yakınlık yaşamayı uygunsuz olarak kabullendirdiğini ifade etmektedir. Bu bağlamda bu sonuç, romantik ilişki yaşayan bireylerin toplumun bu kalıp yargısından sıyrılarak daha akılcı inançlar geliştirdiği, romantik ilişki yaşamayan bireylerin ise bu yargıları kabullenerek akılcı olmayan inançlar geliştirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Romantik ilişkilerle ilgili gerçekleştirilen araştırmalar ele alındığında ülkemizde bu konu ile yapılan çalışmaların yurt dışına göre daha az olduğu görülmektedir. Türkiye’de bu alanda gerçekleştirilen araştırmalara yakın zamanda başlanması ve yapılan bu çalışmanın da çalışma grubuyla sınırlanmasından dolayı daha farklı örneklerde farklı değişkenlerle çalışmalar yürütülebilir.

Literatürde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançların ilişkileri etkilediği, bireylerin romantik ilişki kurduğu kişilere olan iletişimlerinde problemler yaşamasına sebep olduğunu gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarla ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında ilişki doyumu, bağlanma stilleri, cinsiyet ve cinsiyet rolleri gibi konuların daha çok araştırıldığı tespit edilmiştir (Sarı, 2008). Literatürde evli bireylerle yapılan çalışmaların daha fazla olduğu görülmektedir (Küçükçelik, 2015).

Mevcut araştırma bulgularını literatürde doğrudan destekleyen araştırma bulguları olsa da bu alanda daha fazla çalışma yapılması gerekmektedir. Sprecher ve Toro-Morn (2002), romantik ilişki inançlarının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla iki farklı alt kültüre (Kuzey Amerika ve Çin) ait kadın ve erkekler arasındaki cinsiyet farklılıklarını incelemişlerdir. Elde edilen sonuçlara göre kültürel farklılıkların, cinsiyet farklılıklarından daha fazla olduğu görülmüştür. Bu bağlamda bireylerin romantik ilişkilere dair geliştirmiş olduğu akılcı olmayan inançlar kültürel bağlamda şekillenmektedir. Kültürlerarası araştırmaları gerçekleştirmek için ülkemizde doğu-batı kültürü arasında farkları ortaya koymak amacıyla romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar incelenebilir. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile öz şefkat, yaşam doyumu, affetme, bilişsel esneklik ve kişilik özellikleri gibi kavramlarla ilişkisi ele alınabilir.

Üniversite öğrencilerinin beliren yetişkinlik döneminde evlilik ve aile olma konusunda bilinçlenmeleri ve evliliğe ilişkin tutumları ile ilişkili olan akılcı olmayan inançlarını fark etmeleri ve düzenlemeleri için gerekli çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Arıkan, G. (2020). “Üniversite Öğrencilerinin Evliliğe İlişkin Tutumlarında Toplumsal Cinsiyetin ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Rolü”, Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.

Arnett, J.J. (2000). “Emerging Adulthood: A Theory Of Development From The Late Teens Through The Twenties”, American Psychologist, 55, 469-480.

Artukoğlu, F.G. (2016). “Psikoloji Öğrencilerinin Evliliğe İlişkin Tutumlarının Yordayıcısı Olarak İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar”, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.

Atak, H. & Çok, F. (2010). “İnsan Yaşamında Yeni Bir Dönem: Beliren Yetişkinlik”, Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 17 (1), 39-50.

Bayoğlu, F. & Atli, A. (2014). “İnönü Evlilik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri”, Ege Eğitim Dergisi, 15(2), 397-415.

Blagojevic, M. (1989). “ The Attitudes Of Young People Towards Marriage: From The Change Of Substance To The Change Of Form”, Marriage & Family Review, 14 (1-2), 217-238.

Budak, S. (2003). Psikoloji Sözlüğü, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.

Collins, W.A., (2003). “More Than Myth : The Developmental Significance Of Romantic Relationships During Adolescence”, Journal of Research on Adolescence, 13 (1), 1-24.

Çavdar, D. (2013). “Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Cüceloğlu, D. (2017). Evlenmeden Önce, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Demir, M. (2008). “Sweetheart, You Make Me Happy: Romantic Relationship Quality And Personality As Predictors Of Happiness Among Emerging Adults”, Journal of Happiness Studies, 9, 57-277.

Dölen, Z. (2014). “Üniversite Öğrencilerinin Yakın İlişkilerinde Bağlanım: Romantik İlişkilerle İlgili Akılcı Olmayan İnançlar Ve Cinsiyet Rollerini”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Durak Batgün, A. ve Büyükşahin A. (2008). “Aleksitimi: Psikolojik Belirtiler ve Bağlanma Stilleri”, Klinik Psikiyatri Dergisi 11 (3), 105-114.

Eidelson, R. J., & Epstein, N. (1982). “Cognition And Relationship Maladjustment: Development Of A Measure Of Dysfunctional Relationship Beliefs”, Journal of Consulting and Clinical Psychology, 50 (5), 715-720.

Fowers, B. J. (1993). “Psychology as public philosophy: An illustration of the moral dimension of psychology with marital research”, Journal of Theoretical and Philosophical Psychology, 13(2), 124-136

Furman, W. (2002). “The Emerging Field Of Adolescent Romantic Relationships”, American Psychological Society, 11, 177-180.

- Gizir, C. A. (2013). "Üniversite Öğrencilerinin İlişki İnançlarının Cinsiyet Ve Romantik İlişki Yaşama Durumlarına Göre İncelenmesi". Eğitim ve Bilim, 38(170).
- Kalkan, M. ve Yalçın, İ. (2015). "Evlilik Öncesi Dönem ve Romantik İlişkiler" (Ed. Melek KALKAN ve Zeynep HAMAMCI), Evlilik Öncesi Psikolojik Danışma, ss.1-8, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Karabacak, A ve Çiftçi, M. (2016). "Üniversite Öğrencilerinin Evliliğe İlişkin Tutumları İle Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", Psikoloji Çalışmaları, 36 (2) , 25-43.
- Karaman, E. (2018). "Özel Eğitime İhtiyacı Olan Çocuğa Sahip Anne Babaların Psikolojik Dayanıklılıklarının Yordayıcısı Olarak Sosyal Destek Algısı Ve Benlik Saygısının İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Bilim Kitap Kırtasiye Yayınevi, Ankara.
- Kılıç, M. (1987). "Belirti Tarama Listesi (SCL.90-R)'nin Geçerlilik ve Güvenirliği" Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, İstanbul.
- Kurt Ulucan, T. (2013). "Ebeveynleri Boşanmış Ergenlerin Yılmazlık, Benlik Saygısı, Başa Çıkma Ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Yılmazlığın Aracı Rolü", Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Küçükarslan, M. (2011). "Mersin Üniversitesi Öğrencilerinin Romantik İlişkilere Yönelik İnançlarının Cinsiyet, Sınıf Ve Romantik İlişki Yaşama Durumu Değişkenlerine Göre İncelenmesi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Küçükçelik, Z. (2015). "İlişkiye Dair İnançlar ve Bilişsel Çarpıtmaların Evlilik Uyumuna Etkisi", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Nazlı, S. (2016). Aile Danışmanlığı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Ondaş, B. (2007). "Üniversite Öğrencilerinin Evlilik ve Eş Seçimi İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öcal Yüceol, S.E. (2016). "Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlar İle İlişki Doyumu Ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Arasındaki İlişkiler", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pala Akbaba, T. (2018) "Üniversite Öğrencilerinde Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ve Mutluluk Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Saraç, A. (2013). "Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki Doyumunu Yordamada Akılcı Olmayan İnançlar Ve Evlilik Öncesi İlişki Algılarının Rolü", Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Sarı, T. (2008). "Üniversite Öğrencilerinde Romantik İlişkilerle İlgili Akılcı Olmayan İnançlar, Bağlanma Boyutları ve İlişki Doyumu Arasındaki İlişkiler", Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Sarı, T., ve Korkut Owen, F. (2015). "Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği'nin Geliştirilmesi", International Journal of Human Sciences , 12 (1), 255-273 .
- Serpin Eşiyok, V. (2016). "Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine ve Bilişsel Esneklik Düzeylerine Göre Romantik İlişki İnançlarının İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Sprecher, S. ve Toro-Morn, T. (2002). "A Study Of Men And Women From Different Sides Of Earth To Determine If Men Are From Mars And Women Are From Venus In Their Beliefs About Love And Romantic Relationships", Sex Roles, 46, 131-147.
- Sullivan, B. F., & Schwebel, A. I. (1995). "Relationship Beliefs And Expectations Of Satisfaction In Marital Relationships: Implications For Family Practitioners", The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families, 3(4), 298-305.
- Şahin, N. ve Durak, A. (1994). Kısa Semptom Envanteri (Brief Symptom Inventory-BSI): Türk Gençleri için Uyarlaması, Türk Psikoloji Dergisi, 9 (31), 44-56.

- Şencan, H. (2002). Bilimsel Yazım, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Özdamar, K. (2002). Paket Programlar İle İstatistik Veri Analizi, Kaan Kitabevi, Eskişehir.
- Uğur, D. (2019). “Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Temsilleri İle Romantik İlişki İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Üsküp Koca, B. (2017). “Üniversite Öğrencilerinde Evlilik Tutumu İle Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Van Den Berghe, E. (2000). “The Enduring, Happy Marriage: Findings And Implications From Research D. C. Dollahite (Ed.)”, Strengthening our families in, Salt Lake City: Deseret Book, (18-20).
- Yalçın H., Arslan Kılıçoğlu E. ve Acar A. (2017) “Gençlerin Evlilik ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları”, Journal of International Social Research, 10 (52).
- Yeşilyaprak, B. (2013). 21. Yüzyılda Eğitimde Rehberlik Hizmetleri, Nobel Yayıncılık, Ankara.

